

Apstiprināts ar Latvijas Bibliotēku padomes

2024.gada 19.aprīļa sēdes lēmumu

AKREDITĀCIJAS ATZINUMS

Latvijas Neredzīgo bibliotēkai

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas (turpmāk tekstā – Bibliotēka) pēc akreditācijas termiņa beigām pieteicās akreditācijai valsts nozīmes bibliotēkas statusā. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Astra Pumpura, Dzidra Šmita, Dzintra Mukāne) izvērtēja Bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likuma 9., 10.un 11. pantam un LR Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumiem Nr.709 „Bibliotēku akreditācijas noteikumi” un konstatēja:

Kritērijs	Atbilst	Daļēji	Neatbilst	Piezīmes
Bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti.	X			Bibliotēku akreditācijas komisijas ieteikumi iepriekšējās akreditācijas atzinumā visi seši izpildīti
Iekšējie normatīvie un plānošanas dokumenti				
Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējošie pamatdokumenti.		X		Bibliotēkas sagatavotais Reglaments ir iesniegts Kultūras ministrijā uz saskaņošanu.
Bibliotēkas nolikums nosaka bibliotēkas darba organizāciju, funkcijas, tiesības un pienākumus.	X			Ministru Kabineta noteikumi Nr.346 ar grozījumiem 29.06.2023.
Bibliotēkas lietošanas noteikumos skaidri definēta bibliotēkas lietošanas kārtība, lietotāju tiesības un pienākumi, kā arī informācijas tehnoloģiju lietošanas noteikumi.	X			

Bibliotēkas nolikums, lietošanas noteikumi ir publiski pieejami.	X			
Bibliotēkai ir izstrādāts vidēja termiņa plānošanas dokuments, darbības mērķi aptver visus bibliotēkas darbības virzienus.		X		Bibliotēkas Darbības stratēģija 2024.-2024. ir iesniegti Kultūras ministrijā uz saskaņošanu. Stratēģija būtu jāpilnveido atbilstoši bibliotēkas nolikumā noteiktajām funkcijām. Darbs pamatā tiek plānots kārtējā gada ietvarā.
Bibliotēkas personāls				
Darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju veikšanu.	X			Darbinieku skaits nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.
Bibliotēkas vadība nodrošina visu bibliotekāro procesu sekmīgu veikšanu.		X		Jāuzlabo metodiskais darbs sadarbībā ar visām reģionu galvenajām bibliotēkām, kā arī sadarbība ar izglītības iestādēm un NVO.
Pārskata periodā visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide.	X			Pārskata periodā visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide.
Darbinieku profesionālā kompetence ir pietiekami augsta, darbinieki var piedāvāt kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus.	X			Darbinieku profesionālā kompetence un zināšanas ir pietiekami augstas, bet nemitīgi pilnveidojamas.
Bibliotēkai ir izstrādāts profesionālās pilnveides plāns nākamajam periodam bibliotekārā darba jomās.	X			Profesionālās pilnveides un tālākizglītības plāns izstrādāts 2024.-2026.gadam.
Bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā (3 gadi)				

Finansējums ir stabils, nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu un veicina bibliotēkas attīstību.	X			Finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu, bet ir nepietiekams attīstībai. Ir nepieciešami papildus finanšu līdzekļi profesionālas tehnikas un bibliotēku informācijas sistēmas iegādei.
Darbības pamatrādītāji pārskata periodā	2021		2023	
Bibliotēkas lietotāju skaits	3900	4089	3810	Samazinājies par 2%
Apmeklējums	35627	34587	27019	Samazinājies par 24%
Izsniegums	128134	129590	101570	Samazinājies par 21%
Informācijas resursi (krājums, datu bāzes)				
Bibliotēkai ir izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kura atbilst lietotāju vajadzību nodrošināšanai. Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar koncepciju.	X			Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Krājuma komplektēšanas vadlīnijas 2024.-2027.gadam
Krājuma izvērtēšana notiek regulāri, pietiekamā apjomā, ir noteikta izvērtēšanas un norakstīšanas kārtība un atbildīgie.	X			
Bibliotēkas krājums ir pieejams brīvpieejā, ir lietotājiem ērti pieejams.	X			
Krājums nodrošina informācijas resursus visām lietotāju grupām ar funkcionālo lasītnespēju.	X			
Krājuma komplektēšana notiek regulāri.	X			
Bibliotēka strādā ar bibliotēku informācijas sistēmu, izmanto visas sistēmas moduļu iespējas.	X			LNerB BIS "Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma"

Krājuma uzskaitē tiek veikta korekti.	X			
Krājuma inventarizācija tika veikta atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam termiņam.	X			2019.g.- krājuma inventarizācija filiālēs, 2022.g. - krājuma inventarizācija LNERB
Bibliotēka piedalās elektroniskā valsts nozīmes kopkataloga veidošanā.			X	LNERB BIS "Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma" to nenodrošina
Bibliotēkas krājuma dati pilnībā ir atspoguļoti kopkatalogā.	X			
Datu kvalitāte ir laba; tiek veikta klasificēšana, priekšmetošana; tiek veidoti autoritatīvie dati.		X		Dati tiek klasificēti, priekšmetoti, bet autoritatīvie dati netiek veidoti, bibliotēkas informācijas sistēma to neatbalsta
Bibliotēka veido datubāzes.	X			Lokāli pieejama Pētniecības datubāze, veido datubāzi par novadpētniecību un par tifloģiju.
Bibliotēka veic krājuma digitalizāciju / piedalās digitalizācijas projektos.	X			Digitalizē krājumu, kurš ir lentās un kasetēs, izdevumu "Bazūne", audiožurnālu "Doma".
Bibliotēkas publicitāte. Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē un sociālajos tīklos				
Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, darba laiku, pakalpojumiem, informācijas resursiem, kontaktinformācija.	X			https://neredzigobiblioteka.lv/ , jauns tīmekļa vietnes dizains 2020.gadā, labi pārskatāma mājaslapa, viegli meklēt informāciju.
Tīmekļa vietnes saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri.	X			
Tīmekļa vietnē darbojas tulkošanas rīks.			X	Pamatinformācija pieejama arī angļu valodā.

Aktuālā informācija tiek ievietota sociālajos tīklos.	X			Facebook un Twitter konts.
Bibliotēkas pakalpojumi un rīkotie pasākumi				
Krājuma izsniegšana un saņemšana bibliotēkā notiek automatizēti. Tiešsaistē darbojas attālais pakalpojums lietotājiem - grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana.			X	Pakalpojumu sniegšanu neatbalsta bibliotēkas informācijas sistēma.
Bibliotēkā regulāri notika lietotāju konsultēšana un mācības par digitālo resursu, datubāzu, e-pakalpojumu izmantošanu.	X			Individuāli.
Lietotājiem ir pieejami starptautiskā starpbibliotēku abonementa un dokumentu piegādes aģentūras pakalpojumi.	X			Nodrošina lietotājiem piekļuvi starptautiskajam pielāgotās literatūras kopkatalogam ABC — Accessible Books Consortium.
Bibliotēka piedāvā lietotājiem informācijpratības nodarbības, konsultācijas.	X			
Bibliotēkā ir uzskatāmi izvietoti informatīvie materiāli par pakalpojumiem, pasākumiem, kursiem.	X			
Bibliotēkā ir drošības sistēma.			X	Nav nepieciešama.
Tika veiktas lietotāju aptaujas, lai noskaidrotu viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbu.	X			
Bibliotēkas infrastruktūra				
Bibliotēkas telpu platība, to tehniskais stāvoklis ir atbilstoši, lai sniegtu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotēkāros pakalpojumus.	X			

Telpu iekārtojums ir funkcionāls. Ir nodrošināti ērti apstākļi dažādām mērķgrupām.	X			
Bibliotēkā ir mācību un semināru telpa.	X			
Bibliotēkā ir izveidota klusā lasītava, grupu telpas, individuālās kabīnes.	X			
Telpu apgaismojums atbilst prasībām.	X			
Mēbeļu un pārējā aprīkojuma atbilstība – laba.	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums lietotājiem (datori, multifunkcionālās iekārtas) ir labs.	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums darbiniekiem (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas, skeneri) ir labs.		X		Braila raksta nodaļā izmantotās biroja multifunkcionālās iekārtas nav piemērotas drukāšanai lielā apjomā. Ir nepieciešams iegādāties profesionālu tehniku: tipogrāfijas krāsu iespiediekārtu, ruļļu laminatoru, spirāļiekārtu metāla iesējumam.
Klimatiskie apstākļi telpās ir atbilstoši prasībām.	X			
Bibliotēka ir pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.	X			
Apmeklētāju informēšanai pie ieejas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku.	X			
Methodiskais un konsultatīvais darbs				
Bibliotēka sniedz metodisko palīdzību publiskajām bibliotēkām.		X		Izdotas metodiskās vadlīnijas par grāmatu reprodukcijas Braila rakstā noteikumiem, kas

				<p>balstīti uz 70 gadu senām Braila raksta grāmatniecības tradīcijām.</p> <p>Lai bibliotēka varētu pildīt valsts nozīmes bibliotēkas funkcijas, ir jāpilnveido un jāpaplašina metodiskā atbalsta pasākumi, jāaptver visas publiskās bibliotēkas.</p>
Zinātniskās pētniecības darbs				
Bibliotēka sagatavo biobibliogrāfijas.	X			<p>Ir izstrādāta un tiek veidota bibliotēkas pētniecības datu bāze. Tīmekļa vietnē pieejams koledžu un augstskolu studiju darbu bibliogrāfiskais saraksts, kas saistīti ar neredzīgo cilvēku dzīvi, darbību, socializēšanos.</p>
Bibliotēka rīkoja zinātniskās konferences / piedalījās ar priekšlasījumiem.	X			<p>Bibliotēka piedalījās UNESCO Latvijas nacionālās komisijas rīkotajā konferencē ar prezentāciju "Localising the Sustainable Development Goals through Museums and Libraries".</p> <p>Dalība Interreg Centrālās Baltijas jūras reģiona sadarbības programmas 2014.-2020. gadam atbalstu projekta "Dabas pieejamība visiem" ietvaros.</p> <p>Dalība starptautiskajā seminārā par pielāgoto mācību grāmatu veidošanu. Dalība starptautiskajā bibliotēku konferencē-</p>

				darbnīcā “The Marrakesh Treaty: Getting Started.”
Bibliotēka veica lietišķus pētījumus.		X		<p>Izstrādāts pētnieciskais darbs par neredzīgo raksta izstrādātāju Luiju Brailu.</p> <p>Lai bibliotēka varētu pildīt valsts nozīmes bibliotēkas funkcijas, ieteicams veikt pētījumus par pielāgotās literatūras izmantošanas prioritātēm mūsdienās Eiropā un pasaulē.</p>

Slēdziens

Latvijas Neredzīgo bibliotēka neatbilst akreditācijas nosacījumiem valsts nozīmes statusā, jo Bibliotēka neveic valsts nozīmes statusam atbilstošā līmenī metodisko un zinātniski pētniecisko darbu, un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir **vietējas nozīmes bibliotēkas** statuss.

Ieteikumi

1. Uzlabot un pilnveidot Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Darbības stratēģiju 2024.-2027.
2. Metodikas nodaļai uzlabot un pilnveidot informācijas apriti reģionu bibliotēkās.
3. Sekot un līdzdarboties nozares starptautiskās organizācijās (IFLA u.c.).
4. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotekāros pakalpojumus, nepieciešams sekot tehnoloģiskā aprīkojuma stāvoklim un darbībai, atjaunojot to pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā ik pēc pieciem gadiem.
5. Izvērtēt Bibliotēkas prioritātes pielāgotās literatūras krājuma izveidē. Mācību literatūras nodrošināšanu skolām turpināt tikai ar attiecīgu Izglītības un zinātnes ministrijas finansējumu.
6. Pilnveidot un uzlabot Bibliotēkas zinātnisko darbu.

7. Rast iespēju atrast resursus grāmatām vieglajā valodā.
8. Papildināt krājumu ar grāmatām angļu un vācu valodās.
9. Rast iespēju iegādāties Bibliotēku informācijas sistēmu “ALISE” .
10. Integrēt Bibliotēkas veidotās sistēmas “Krājuma uzskaites un lasītāju apkalpošanas programma” datus BIS “ALISE”, lai garantētu ērtu un vienotu lasītāju apkalpošanu publiskajās bibliotēkās un nodrošinās dažādu datu izgūvi.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja

(paraksts*)

D.Šmita

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU